

Tuzilac daje pregled završnih meseci svog slucaja

Author: IWPR
ICTY

Pretno veće u postupku protiv Milosevica održalo je poslednje sudjenje pred letnju pauzu u odsustvu optuženog, čije je pogorsano zdravstveno stanje razlog za prekid sudjenja u ponedjeljak. Danasnji pretres bio je kratak i ticao se administrativnih stvari.

Glavni tuzilac na ovom sudjenju Džefri Najs prezentovao je sudu osnove podsetnika o slucaju tuzilastva, za koji je procenio da će biti završen do kraja novembra ili do početka decembra ove godine. Dokazi koje bi tuzilastvo zelelo da podnese zahtevaju još više od 20 dana preko vremena koje je sud dozvolio. Gospodin Najs je naglasio da bi, sa 62 preostala dana, tuzilastvo izbacilo trecinu planiranih dokaza da bi se uklopilo u vreme koje mu je dodeljeno, i da oni ne traže više vremena od suda (sud je ranije naglasio da više neće dozvoljavati produženja).

Jedna od novih mogućnosti koje tuzilastvo predlaže jeste primena nedavnih promena pravila 73 bis. Ovo pravilo daje mogućnost pretresnom veću da odabere mesta zlocina ili događaje koje smatra reprezentativnim za sve zlocine navedene u optuznici. Tada je na tuzilastvu da svoj slucaj uskladi ili ne uskladi prema tome, onako kako tuzilastvo smatra da je najbolje. Naravno, izbor koji je napravilo pretresno veće ima ozbiljnu težinu u donosenju te odluke. Promenom pravila se usvaja da u nekim slucajevima, koji uključuju najviše nivoe komandne odgovornosti ili ucesce u zajedničkom zlocinackom poduhvatu, nije neophodno ili čak moguće da se dokazu svi počinjeni zlocini, kada oni imaju važne zajednicke karakteristike.

Na danasnjem sudjenju, gospodin Najs prikazao je sudu dve mape, jednu Bosne, i drugu Hrvatske, pokazujući mesta zlocina i koliko je dokaza do sada bilo izvedeno o svakom od tih mesta, odnosno da li su dokazi izvedeni u potpunosti, delimično ili uopšte nisu izvedeni. Tuzilastvo traži pomoc od suda u odabiru mesta zlocina navedenih u optuznici koje sud smatra reprezentativnim, tako da oni (tuzilastvo) mogu usredsrediti svedoke i pismene dokaze na ta mesta. Mesta zlocina sa posebnim (unikatnim) obeležjima, kao Srebrenica i Sarajevo, neće biti razmatrana po pravilu 73 bis, iako će tuzilac verovatno tražiti da mu se omogući da preda supstancijalne prepise dokaza sa drugih sudjenja kako bi bio ekspeditivniji.

Gospodin Najs je takodje obavestio sud da će tražiti njegovu dozvolu da proširi opseg direktnog ispitivanja na još dve kategorije svedoka. Prva kategoriju čine svedoci koji su narocito bliski događajima i sam optuženi. Druga uključuje međunarodne svedoke koji, po gospodinu Najsu, "imaju saznanja o događajima zbog bliskog odnosa sa svim stranama, uključujući optuženog". U oba slucaja, dokazi koji bi trebalo da se izvedu su mesoviti. Neki će predstavljati podršku za slucaj tuzilastva, dok će drugi deo verovatno ći više u korist optuženog.

Pod "proširenjem opsega direktnog ispitivanja", tuzilac podrazumeva da će on hteti da ima fleksibilnost da unakrsno ispituje te vrste svedoka, iako oni svedoče kao svedoci tuzilastva. Sustinska razlika između direktnog i unakrsnog ispitivanja jeste u tome da strana može postavljati "sugestivna" pitanja u unakrsnom ispitivanju, ali ne i u direktnom. "Sugestivno" pitanje implicira odgovor. Na primer "Bili ste uplašeni, zar ne?" je sugestivno pitanje, dok "Kako ste se osećali?" nije.

Tradicionalno pravilo u anglosaksonskom sistemu ne dozvoljava stranci u postupku da unakrsno ispituje svog svedoka, osim ukoliko on ne postane "neprijateljski raspoložen", odnosno ako promeni svoje svedocenje u korist suprotne strane.* Neki sistemi takodje dozvoljavaju zastupniku da pozove svedoka suprotne strane, t.j. svedoka koji je blizak suprotnoj strani i za koga se može očekivati da obezbedi podeljene dokaze. Ukoliko sud to dozvoli, zastupnik može postavljati sugestivna pitanja svedoku suprotne strane.

Iako za MKTJ ne važi tradicionalno pravilo, u mnogim prilikama sudije su upozoravale gospodina Najsda da ne može primeniti unakrsno ispitivanje prema svedocima "insajderima" koje je pozvao. Pravila MKTJ ne zabranjuju to što gospodin Najs traži, ali o tom pitanju još uvek nije odlučeno. Kao što je sudija Mej naglasio kada je tuzilac postavio pitanje: "Mi nismo vezani tim pravilima. Ako nastane problem, postaracemo se o njemu". Gospodine Kej predložio je da bi bilo prikladno da se objasni i raspravi ovo pitanje, posto argumenti koji su suprotstavljeni praksi mogu biti ucinjeni u korist optuženog. Sud je to prihvatio.

Gospodin Najs je pomenuo da je tuzilastvo prethodne noci primilo pismo od svedoka koji potencijalno spada u jednu od dve kategorije. Neimenovani svedok pisao je da kaže da je voljan da svedoci, ali da ne želi da svedoci kao bilo čiji svedok, niti je voljan da razgovara sa tuzilastvom pre svedocenja, što je uobicajena praksa. Gospodin Najs predložio je da sud pozove tog svedoka ili da svedocenje dozvoli to pod postavljenim uslovima, uz zadržavanje prava tuzilastva na unakrsno ispitivanje.

Poslednje pitanje koje je tuzilastvo postavilo tice se dokumenata koje bi trebalo da dostavi vlada Srbije i Crne Gore. Na osnovu zahteva tuzilastva, pretresno vece nalozilo je vladi da dostavi tacno odrednjene dokumente do 12.avgusta 2003. S obzirom da je tuzilastvo blizu zavrsetka svog slucaja i da je striktno ograniceno u vremenu u kome moze dostaviti dokaze, bilo sta od sustinskog znacaja sto ce biti otkriveno u tim dokumentima morace da se izvodi na racun preostalih svedocenja. Takodje, kako je gospodin Najs obavestio sud: "To ce nas mozda navesti da ponovo razmotrimo delove naseg slucaja. Ne ocekujem da ce to u potpunosti biti na stetnu optuzenog". Kako se kraj priblizava, tuzilastvo ima sve manje prostora. Ipak ce mozda hteti da izvede neke od tih dokumenata sto ce morati da uradi preko svedoka. Gospodin Najs predlozio je sudu da ce mozda traziti da uzme jednu nedelju preostalog vremena i da mu sud dozvoli da je iskoristi kasnije u toku postupka, najverovatnije nakon zimske pauze.

Tuziocev pregled i pitanja koja je postavio bili su samo informativni. Stenogram ili video-traka sa sudjenja bice dostavljeni optuzenom. Novi potezi, suda ili tuzilastva, odigrace se nakon sto se sudjenje nastavi 25.avgusta 2003.godine.

* O drugim diskusijama vezanim za ovo pitanje pogledajte "Postupanje sa 'neprijateljski raspolozenim' svedokom 'insajderom'", izvestaj KMP od 15.jula 2003.

Location: [Balkans](#)
[Macedonia](#)
[Serbia](#)
[Kosovo](#)

Topic: [War crimes](#)

Focus: [Coalition for International Justice \(CIJ\) Trial Reports Archive \(Bos-Hrv-Srp\)](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/tuzilac-daje-pregled-zavrskih-meseci-svog-slucaja>